

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО
ЮРИДИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

КОНСПЕКТ
ПО ДИСЦИПЛИНАТА “ЮРИДИЧЕСКА ЕТИКА”
за студентите от специалност "ПРАВО"

1. Етиката като теория. Обща представа, възникване, етимология. Основни понятия. Етика и етикеция.
2. Моралът като социално явление и предмет на етиката. Общи характеристики. Особености. Възникване и развитие. Начини за действие в обществото.
3. Морал и право. Характеристика на моралната и на правната регулация. Взаимно повлияване. Противоречия. Етика на правния позитивизъм.
4. Приложна етика и право. Видове приложна етика. Особености при прилагането на етични стандарти в специфичната сфера на правото.
5. Юридически морал и юридическа етика. Елементи на юридическия морал – ценности, принципи, практики. Субектите на юридическия морал и етика. Юридическата етика като деонтология. Роля.
6. Актуални проблеми на юридическата етика.
7. Етични ценност. Теории за ценностите. Видове ценности.
8. Факт, ценност и норма. Етични ценности в правото.
9. Доброто – основна етична ценност и критерий за оценка на поведението. Място на доброто в правото. Очакванията на обществото.
10. Честност, откритост, прозрачност – съдържание и значимост за правото.
11. Обща представа и понятие за свобода. Свободата като абсолютна ценност. Идеята за свободата като двигател на човешкото развитие и идеята за “бягство от свободата”. Ограничения на свободата. Възможности за разширяване. Свобода – отговорност. Гражданска свобода. Отнемане на свободата. Свободата като етичен, граждански и политически идеал.
12. Човешки права. Възникване и развитие на идеята за човешките права. Типове права. Систематизации. Моралният закон като гарант на правата. Правният закон като гарант на правата. Правата не са неотменна даденост.
13. Равенството като ценност и основен социален принцип. Равенство и еднаквост. Аспекти на равенство. Равенството като “нравствена ситуация”. Равенството в правото. Политическо равенство.
14. Справедливостта като етично понятие. Основни смислови аспекти. Принципи за справедливост. Основни видове справедливост. Юридическа справедливост.
15. Основни етични принципи в правото. Принцип за съответствие между цел и средства. Принцип за съответствие между свобода и отговорност. Принцип за съответствие между права и задължения. Деонтологичен принцип. Утилитарен принцип. Принцип на справедливостта.
16. Етични проблеми в правораздаването. Човекът като морален субект и като гражданин. Престъплението. Вината. Наказанието.

17. Принудата и насилието в моралната и в юридическата практика. Възмездяване на щети – справедливост от етична и от правна гледна точка. Истината “на всяка цена” като цел на съдебния процес. Тайната.
18. Съвест – механизъм за действие на морала. Роля в юридическата практика. Корупция. Подкуп. Зависимост.
19. Етични конфликти и дилеми в юридическата практика. Специфика на етичните конфликти и тяхното разпознаване. Типични етични конфликти в правото. Необходимост от преодоляване на етичните конфликти.
20. Етически анализ – същност. Необходимост на анализа за етическа оценка, за преодоляване на етични конфликти и за правилно поведение.
21. Етичен аспект на съдебната практика. Етични ценности и принципи в съдебната етика. Етичен аспект на утвърдените принципи в съдопроизводството. Етични аспекти на съдебните доказателства. Етични аспекти на дейността на съда, на обвинението, на защитата.
22. Морални и делови качества Професионални морални качества и умения в юридическата практика. Добрата репутация в юридическата практика и нейната значимост.
23. Етични кодекси. Разграничаване на етичен кодекс, правен кодекс, административен правилник. Изработване на етичен кодекс. Проблеми при изработване и прилагане на кодексите. Етичната комисия. Място на етичните кодекси в юридическата практика. Етически тренинг.